

ЗАТВЕРДЖЕНО НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
У СПРАВАХ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ВІД НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ
03 ГРУДНЯ 2001 РОКУ № 272 (у редакції наказу Міністерства надзвичайних
ситуацій України від 24 вересня 2012 року № 1214)

ЗАРЕЄСТРОВАНО В МІНІСТЕРСТВІ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ 16 жовтня 2012 року за №
1739/22051

ПРАВИЛА ОХОРОНИ ЖИТТЯ ЛЮДЕЙ НА ВОДНИХ ОБ'ЄКТАХ УКРАЇНИ

1. Ці Правила розроблено з метою попередження нещасних випадків і надзвичайних ситуацій на водних об'єктах України і є обов'язковими для підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також для громадян України, іноземців та осіб без громадянства.

5. Вимоги безпеки у місцях масового

відпочинку людей на водних об'єктах

5.1. Купання та масовий відпочинок людей дозволяється тільки у місцях масового відпочинку на водних об'єктах, визначених місцевими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, згідно з Порядком обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2002 року № 264, за наявності паспорта пляжу та розгорнутого рятувального поста.

5.2. Людям, які відпочивають у місцях масового відпочинку на водних об'єктах, забороняється:

- запливати за межу купання на акваторії, яку огорожено буями;
- підпливати до моторних суден, вітрильників, веслових човнів та інших плавзасобів;
- залізати на технічні та попереджувальні знаки, буї та інші предмети;
- використовувати рятувальні засоби не за призначенням;
- стрибати у воду зі споруд, не пристосованих для цього, і в місцях, де невідомі глибина та стан дна;
- розпивати спиртні напої і купатися в нетверезому стані;
- організовувати у воді ігри, пов'язані з пірнанням та захватом тих, хто купається;
- забруднювати і засмічувати водні об'єкти та територію пляжів;
- подавати обманні сигнали тривоги заради жарту;
- залишати без нагляду малолітніх дітей;
- використовувати для плавання автомобільні камери, плоти, лежаки, дошки;
- використовувати моторні, вітрильні, веслові човни, інші гребні і моторні плавзасоби, водні велосипеди, швидкісні моторні плавзасоби, водні мотоцикли в зонах пляжів, у громадських місцях купання при відсутності буйкового огороження пляжної зони і в межах цієї зони;
- приводити із собою собак та інших тварин.

5.3. Вимоги безпеки людей при організації розваг на водних об'єктах, коли самохідний плавзасіб буксирує несамохідний плавзасіб, на якому перевозяться люди, вимагають вжиття таких заходів:

судноводій самохідного судна повинен мати відповідні кваліфікаційні документи, які надають право управляти плавзасобом;

судноводій, а також люди, які перебувають на несамохідному плавзасобі, повинні бути одягнені у рятувальні жилети;

відхід від берега та підхід до нього повинен здійснюватись у спеціально встановлених місцях, які огорожено червоними буями з обох сторін через 1,0 метр від берега протягом 50 метрів, білими буями з обох сторін через кожні 1,5 метра від берега протягом 50 метрів до 120 метрів в глибину водного об'єкта;

при відході самохідного плавзасобу, який буксирує несамохідний, на якому знаходяться люди, за 20 метрів від берега повинен постійно чергувати катер з рятувальником;

крайні точки акваторії, на якій здійснюються розваги, помічаються червоними буями.

6. Вимоги щодо забезпечення безпеки дітей на водних об'єктах

6.1. Безпека дітей на водних об'єктах забезпечується правильним вибором і обладнанням місць купання, організацією і контролем за купанням, проведенням роз'яснювальної роботи серед дітей і дорослих щодо правил поведінки на воді.

6.2. За безпеку відпочинку дітей в дитячих оздоровчих закладах незалежно від форм власності відповідають керівники цих закладів.

6.3. Керівник дитячого оздоровчого закладу:

призначає наказом особу, відповідальну за купання та дотримання правил безпеки дітей на воді;

здійснює контроль за оздоровчо-виховним процесом та процесом відпочинку на воді, забезпечує створення належних умов для відпочинку дітей на воді;

організовує інструктаж з працівниками дитячого закладу, проводить заходи щодо запобігання нещасним випадкам з дітьми, а також надання першої невідкладної медичної допомоги.

6.4. Педагогічні працівники, які працюють в дитячому оздоровчому закладі, повинні мати педагогічну освіту або споріднену їй. До такої роботи можуть також залучатися студенти старших курсів педагогічних вищих навчальних закладів.

6.5. Купання дітей, які відпочивають в оздоровчих закладах поблизу водного об'єкта, дозволяється тільки в спеціально відведених і обладнаних місцях, які відповідають вимогам цих Правил і нормам санітарного законодавства.

Умови використання та обладнання таких місць для купання повинні бути узгоджені до початку купального сезону відповідно до вимог цих Правил.

6.6. Місце для купання дітей в природних водоймищах повинно відповідати таким вимогам:

бути не ближче ніж за 500 м від причалів, пристаней, гребель та інших гідротехнічних споруд;

повинно бути рівним, піщаним або дрібногальковим і очищеним від корчів, каміння, водоростей;

глибина води в них має бути не більш як 1,2 м;

швидкість течії (руху) води – не більш як 0,3 м;
місця купання повинні бути огорожені на суші та у воді;
ділянка акваторії не менше 10% загальної площі акваторії з глибиною не більше ніж 1,2 м позначається поплавковою огорожею або буйами помаранчевого (червоного) кольору для купання осіб, які не мають навичок плавання;

огорожа за периметром акваторії виготовляється за допомогою каната із закріпленими на ньому прапорцями червоного кольору на поплавцях (пінопластові, дерев'яні, коркові пластини) з таким розрахунком, щоб вони були помітні із суден, які проходять водоймищем;

у місці купання не повинно бути виходу ґрунтових вод з низькою температурою, джерел забруднення води, вирів;

оптимальні кліматичні умови - безвітряна сонячна погода з температурою повітря 22-24°C і води не нижче 20°C.

6.7. Перед відкриттям купального сезону дно акваторії місця купання дитячого оздоровчого закладу обстежується водолазами і очищується від сторонніх предметів, що становлять небезпеку при купанні.

Обстеження дна акваторії місця купання для дітей організовується відповідно до вимог цих Правил.

6.8. На відстані 3 м від зрізу води встановлюються щити з рятувальними кругами (фали) та плавучими кулями (плавучі фали).

6.9. На території місця купання дітей з метою попередження нещасних випадків на воді встановлюють стенди з правилами поведінки на воді, а також стенд з кліматичними умовами: температура повітря та води, сила і швидкість вітру.

6.10. Дитячий оздоровчий заклад повинен мати пункт охорони здоров'я (фельдшерський пункт) з набором усіх необхідних медичних препаратів і пристосувань.

Під час проведення купання дітей обов'язково має бути присутнім медичний працівник з набором медичних препаратів для надання першої невідкладної медичної допомоги.

6.11. Кожний дитячий оздоровчий заклад, розташований поблизу водного об'єкта, повинен мати рятувальний пост, організований і обладнаний підприємством, установою та організацією незалежно від форм власності, якій належить цей оздоровчий заклад.

Купання дітей при відсутності рятувального поста заборонено.

6.12. Склад груп дітей для купання у природних водоймищах має бути не більше 8-10 осіб.

Перед початком купання вихователь, який приводить групу дітей на водоймище для купання, повинен провести інструктаж з правил поведінки на воді і тільки після цього дозволити групі зайти у воду.

Вихователі, які відповідають за купання дітей, та інструктори з плавання повинні безперервно стежити за порядком та безпекою дітей, які перебувають у воді. При виникненні будь-якої небезпечної ситуації у воді подається сигнал свистком про вихід дітей з води.

6.13. Під час купання дітей на території, що визначена як дитячий пляж, не дозволяється присутність сторонніх осіб і катання на плавзасобах.

6.14. Для катання на човнах та інших плавзасобах в акваторії місця масового відпочинку визначається місце, що огорожується віхами чи буйками.

6.15. Перед початком купання дітей необхідно оглянути місце купання, устаткування та інвентар, у разі наявності факторів, які заважають проведенню купання (наявність сторонніх осіб, забрудненість акваторії пляжу, хмарна погода тощо), вихователь (керівник групи) повинен вжити заходів щодо їх усунення, а в разі неможливості це зробити – відмінити купання дітей.

6.16. Купання дітей, які не мають навичок плавання, треба проводити в спеціально встановлених місцях відповідно до вимог цих Правил.

6.17. Для навчання дітей плаванню на кожному дитячому пляжі обладнується навчальний пункт. Навчальний пункт огорожується на суші та на воді сіткою, штахетником та забезпечується плавальними дошками, підтримувальними поясами, мегафоном. Навчальний пункт повинен мати розклад занять, навчальні плакати з методики і техніки плавання та правила поведінки дітей на воді.

6.18. Група дітей, які навчаються плаванню, не повинна перевищувати 10 осіб. Навчання плаванню проводять інструктори з плавання (тренери), призначені наказом керівника дитячого оздоровчого закладу.

6.19. Особа, що призначена наказом керівника дитячого оздоровчого закладу відповідальною за купання та дотримання правил безпеки дітей на воді, після закінчення часу для купання дітей проводить обстеження місця купання та контроль за кількістю дітей у групах.

6.20. Під час походів, екскурсій, прогулянок, якщо за їх маршрутом передбачено перебування на водних об'єктах, відповідно до Правил проведення туристських подорожей з учнівською та студентською молоддю України, затверджених наказом Міністерства освіти України від 06 квітня 1999 року № 96, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 20 травня 1999 року за № 320/3613 (із змінами), керівник групи повинен вміти плавати та мати досвід участі у таких походах, екскурсіях.

Купання дітей під час проведення таких заходів дозволяється за умови, якщо місця купання обладнані відповідно до пункту 6.6 цього розділу.

6.21. Купання дітей, які не вміють плавати, під час походів, екскурсій, прогулянок заборонено.

6.22. Катання дітей на човнах та інших плавзасобах дозволяється тільки у присутності дорослих за умови виконання всіх заходів безпеки – наявності рятувальних засобів (жилет, пояс).

До керування човнами та іншими плавзасобами допускаються особи, які мають посвідчення на право керування плавзасобами.

6.23. Під час купання дітям не дозволяється:

підпливати до буїв;

організовувати у воді ігри, розваги, пов'язані з пірнанням та небезпекою для тих, хто поруч перебуває у воді;

подавати обманні сигнали тривоги заради жарту.

6.24. Під час катання дітей на човнах та інших плавзасобах дорослі, що організовують ці заходи, повинні стежити за тим, щоб човен не був перевантажений понад установлену вантажопідйомність.

6.25. Дітям, які перебувають на плавзасобах, не дозволяється сидіти на бортах, переходити з місця на місце, розгойдувати човен, пірнати з човнів у воду.

6.26. Користуватися плавзасобами дітям до 16 років не дозволяється.

6.27. Самостійне купання дітей до 12 років без нагляду батьків не дозволяється. За безпеку дітей під час самостійного відпочинку на воді відповідають їх батьки.

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ УТОПЛЕННІ

Ось і настала довгоочікувана багатьма тепла пора. Однак саме зараз відбуваються ситуації, небезпека яких в кращому випадку дозволяє відбутися переляком, а в гіршому призводить і зовсім, до летального результату. Утоплення, власне, і є однією з таких ситуацій. Перша медична допомога при утопленні, надана оперативно і грамотно, може врятувати життя людині.

Перша медична допомога при утопленні:

Викликати «швидку», побачивши потопаючу людину.

Оцінити власні можливості щодо того, чи вистачить власних сил на те, щоб дістатися до потерпілого, а також на те, чи вистачить їх для повернення з ним на берег. При сумнівах не слід робити спроб врятувати потопаючого людини, в іншому випадку може знадобитися рятувати вас.

Порятунок потопаючого виключає ситуацію моментального стрибка в незнайомий вам водойму. Ризикувати власним життям рятувальник не повинен. Заходьте у воду повільно. У разі виникнення такої ситуації на річці, спробуйте триматися за довгу гілку або за канат, інший кінець повинен утримуватися вашим помічником з берега. По можливості заздалегідь визначте, де саме краще витягнути на берег потерпілого людини.

При знаходженні потерпілого людини у свідомості, потрібно його заспокоїти, для чого витримується певна дистанція – людина, будучи охоплена панікою, може ненавмисно, підкоряючись інстинкту самозбереження, затягти з собою на дно і того, хто намагається його врятувати.

Далі необхідно обхопити потопаючого людини так, щоб він при цьому не сковував ваших рухів і не чіплявся ногами і руками за вас. Для цього його потрібно підхопити під пахви, повернувши спиною до себе – так буде зручно плисти до берега. Єдине, про що потрібно подбати – це про положення голови постраждалого над поверхнею води.

У разі зупинки дихання потрібно вдихнути потерпілому повітря кілька разів, перебуваючи у воді (робиться це тільки якщо ви перебуваєте вже на невеликій глибині і є можливість встати – важлива кожна хвилина, тому чекати потрапляння на берег для цього не варто)

Огляньте потерпілого. Важливим дією є звільнення від води і твані порожнини рота: в рот вводиться палець, попередньо обмотаний тканиною. При міцному стисканні рота потрібно його розтиснути, використовуючи твердий предмет.

Далі потрібно перевернути постраждалого животом донизу і укласти на коліно так, щоб його голова була звисати вниз. Це дозволить видалити воду. Дія рятувальника передбачає натиснення при цьому на ребра і спину потерпілого.

Далі робиться штучне дихання. Для цього затискається ніс потерпілого, ви робите вдих і вдувати повітря в його рот. В даному випадку відбудеться наповнення грудної клітки повітрям, вже після цього потерпілий зможе видихнути.

Виконувати штучне дихання необхідно до 18 разів на хвилину або раз на кожні 4 секунди.

При відсутніх серцевих скороченнях дії штучного дихання необхідно комбінувати з непрямим масажем серця. Поверхня, на якій знаходиться постраждалий, повинна бути твердою, вам же потрібно зайняти позицію зліва від нього. Далі свої кисті рук потрібно укласти один на одного в області серця потерпілого, виконуючи сильні натискання (50-60 натисків/хв.). При комбінованому підході в комплексі з штучним диханням виконується близько 5 натискань на область серця, потім – вдихання в легені повітря.

При поверненні постраждалого до тями допомогу «швидкої» все також може знадобитися, тому, як не виключається ризик повторної зупинки серця.

Зігрійте хворого. Якщо є така можливість, укутайте його в ковдру, дайте солодкий гарячий чай.

Також показані до застосування в цій ситуації препарати для дихальної системи (кофеїн або камфора підшкірно, на ватці підноситься до носа нашатирний спирт).

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ УТОПЛЕННІ

Перш за все, постраждалого необхідно якнайшвидше доставити до берега та викликати екстрену допомогу – за номерами 101 та 103.

Зверніть увагу, що надавати першу допомогу у воді може лише досвідчений рятувальник. Не намагайтесь витягти людину з води, якщо небезпека може загрожувати і вам.

Очистіть ротovu порожнину потерпілого від піску та водоростей і переверніть потерпілого, аби вода витекла з верхніх дихальних шляхів (дітей тримають за ноги, головою донизу).

Якщо людина не дихає, починайте штучне дихання: затисніть потерпілому носа, вдихніть повітря та видихніть в рот потерпілому.

Повторюйте процедуру з інтервалом в 4 -5 секунд. Маленьким дітям штучне дихання роблять, одночасно вдуваючи повітря в рот та ніс.

Якщо відсутнє серцебиття, починайте робити непрямий масаж серця:

- Покладіть потерпілого на рівну, тверду поверхню;
- Покладіть свої долоні (одна на одну) на груди потерпілому;
- Випряміть руки в ліктях і всією своєю вагою натисніть на неї;
- Зробіть не менше 30 натискань, тривалість кожного близько 1 секунди.

Коли потерпілий прийшов до тями, його слід зігріти: закутайте його в ковдру, за можливості дайте теплий солодкий чай.

Обов'язково дочекайтесь медиків! Ускладнення від утоплення можуть бути відкладеними і проявитися не відразу.

Будьте пильними, бережіть себе та дітей!